

Nr 17.

*Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner
angående fastighetsägares underrättande om innehållet
i beslut rörande fastighets taxeringsvärde.*

(2:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 156 av herr *Lindblom* m. fl. samt II: 202 av herrar *Håstad* och *Boman* i Kieryd har yrkats, »att riksdagen måtte hemställa hos Kungl. Maj:t om sådant tillägg till gällande författningar, att fastighetstaxeringsnämnd och fastighetsprövningsnämnd skola ha att i god tid skriftligen underrätta vederbörande fastighetsägare om innehållet av beslut angående fastighetstaxeringsvärde».

Beträffande motiveringen för det i motionerna framställda yrkandet får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen I: 156.

Allmän fastighetstaxering ägde senast rum år 1945. Vid 1948 års riksdag beslöts, att sådan taxering skulle äga rum nästa gång år 1950 och därefter vart femte år. Den fastighetstaxering, som skulle företagits år 1950, har emellertid framflyttats att i stället äga rum innevarande år.

Enligt 3 § 1 mom. taxeringsförordningen äro vid allmän fastighetstaxering fastighetstaxeringsnämnder beskattningsnämnder i första instans. På landet finnas dessutom beredningsnämnder, vilka till fastighetstaxeringsnämnderna avgiva förslag till taxering. Såsom andra instans fungera fastighetsprövningsnämnder. Överinstanser äro liksom i inkomsttaxeringsmål kammarrätten och — utom i vissa mål — Kungl. Maj:t i regeringsrätten.

Beredningsnämndens förslag skall enligt 64 § taxeringsförordningen vara färdigt senast den 15 december året före taxeringsåret och vara för allmänheten tillgängligt inom kommunen under tio dagar hos nämndens ordförande eller någon ledamot. Beredningsnämndens ordförande skall enligt stadgande i samma paragraf i vederbörlig ordning kungöra tiden för förslaget framläggande och för erinringars avgivande. Senast den 5 januari taxeringsåret må nämligen till beredningsnämndens ordförande avgivas skriftliga erinringar mot förslaget. Underlåtenhet att framställa erinringar mot beredningsnämndens förslag betager emellertid icke vederbörande rätt att anföra besvär över fastighetstaxeringsnämndens beslut.

Därest beredningsnämnden på grund av inkomna erinringar eller annan omständighet finner anledning därtill, avgives nytt förslag till taxering.

Fastighetstaxeringsnämnden, som därefter verkställer taxeringen, skall

jämlikt 69 § taxeringsförordningen ha avslutat sitt arbete, i länen senast den 25 mars och i Stockholm senast den 15 juni under taxeringsåret. Enligt bestämmelser i 69 § 3 mom. taxeringsförordningen och 11 § 2 mom. kungörelsen den 28 september 1928 med vissa föreskrifter rörande taxeringsförfarandet skola i länen avskrifter av fastighetslängderna vara offentligen framlagda inom vederbörande kommun under minst fjorton dagars tid före den 15 maj, varjämte tid och plats för framläggandet skall vederbörligen kungöras. I Stockholm framläggas icke fastighetstaxeringslängderna, utan envar skattskyldig underrättas om fastighetstaxeringsnämndens beslut. Besvär hos fastighetsprövningsnämnden mot fastighetstaxeringsnämnds beslut skola enligt 117 § taxeringsförordningen ingivas, i länen till vederbörande länsstyrelse senast den 15 maj och i Stockholm till överståthållarämbetet senast den 10 augusti.

I 72 § taxeringsförordningen meddelas bestämmelser angående fastighetsprövningsnämndernas verksamhet. Fastighetsprövningsnämnden, som har att besluta över anförda besvär samt även i övrigt pröva fastighetstaxeringarna inom sitt distrikt, skall ha avslutat sitt arbete, i länen senast den 30 juni och i Stockholm senast den 31 oktober taxeringsåret. Enligt 74 § taxeringsförordningen och 15 § förenämnda kungörelse skola i länen avskrifter av fastighetsprövningsnämndens ändringslängder senast den 15 juli taxeringsåret tillställas vederbörande kommun och därefter utan dröjsmål hållas offentligen framlagda inom kommunen under minst fjorton dagars tid, varom kungörelse skall utfärdas. I Stockholm sker i stället underrättelse till de skattskyldiga genom utdrag av prövningsnämndens protokoll.

Besvär över fastighetsprövningsnämnds beslut må anföras hos kammarrätten och skola vara ingivna senast den 31 december under taxeringsåret (121 och 122 §§ taxeringsförordningen).

Förutom vid allmän fastighetstaxering kan fastighet av taxeringsnämnd eller prövningsnämnd åsättas nytt taxeringsvärde vid *särskild fastighetstaxering*, d. v. s. under ett taxeringsår, då allmän fastighetstaxering icke äger rum. Därest så skulle ske, skall jämlikt 90 § 1 mom. och 100 § 1 mom. taxeringsförordningen underrättelse härom tillställas den skattskyldige.

Till stöd för det i *motionerna* framförda yrkandet har bl. a. anförts, att den för närvarande pågående allmänna fastighetstaxeringen hade kommit att aktualisera frågan, huruvida fastighetsägarna med nu gällande regler vore garanterade ett tillfredsställande skydd för sitt intresse att erhålla underrättelse om innehållet av taxeringsnämndernas beslut i fråga om åsatt taxeringsvärde. Det ville synas att så icke vore fallet. Någon bestämmelse om skyldighet för fastighetstaxeringsnämnd eller fastighetsprövningsnämnd att underrätta fastighetsägaren om innehållet av nämndens beslut föreläge icke. Det ankomme följaktligen på envar fastighetsägare att själv hålla sig underrättad om vilket taxeringsvärde som blivit åsatt hans fastighet. Visserligen skulle debiteringslängderna hållas offentligen framlagda. Tiden under vilken de skulle vara framlagda meddelades emellertid icke till envar

fastighetsägare utan kungjordens allenast generellt. Dessutom vore att märka, att den tid, under vilken de hölles framlagda, finge sättas så kort som 14 dagar före besvärstidens utgång. Av det sagda torde framgå, att rättskyddet för fastighetsägaren i berörda hänseende icke vore tillfredsställande. Såväl i större som i mindre samhällen kunde det alltför lätt inträffa, att ett beslut om ändring i taxeringsvärdet ginge ägaren förbi. Skäliga anspråk på rättssäkerhet syntes därför kräva, att det skulle åligga fastighets-taxeringsnämnden respektive fastighetsprövningsnämnden att i god tid före besvärstidens utgång skriftligen underrätta fastighetsägaren om innehållet av fattat beslut. Bestämmelser i dylikt hänseende syntes därför böra utfärdas och detta i så god tid att de kunde bringas i tillämpning vid den nu pågående taxeringen.

Utskottet. I de förevarande motionerna har yrkats, att riksdagen måtte hemställa hos Kungl. Maj:t om sådant tillägg till gällande författningar, att fastighetstaxeringsnämnd och fastighetsprövningsnämnd skola ha att i god tid underrätta vederbörande fastighetsägare om innehållet av beslut angående fastighets taxeringsvärde. Motionärerna ha vidare yrkat, att bestämmelser härom skola utfärdas i så god tid att de kunna tillämpas redan vid den nu pågående fastighetstaxeringen.

Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen gäller vid allmän fastighetstaxering, att fastighetstaxeringsnämnds beslut skola offentliggöras genom framläggande av fastighetstaxeringslängder i vederbörande kommun under vissa närmare angivna tider, därvid tid och plats för framläggandet skall vederbörligen kungöras. På samma sätt skola fastighetsprövningsnämndernas ändringslängder framläggas. I Stockholms stad däremot lämna fastighetstaxeringsnämnderna de skattskyldiga underrättelse om åsatta värden. Prövningsnämnden i Stockholm handlägger även ärenden rörande allmän fastighetstaxering, och prövningsnämndens beslut delgivas genom utdrag av nämndens protokoll.

Vad först angår det i motionerna framställda yrkandet om införande av skyldighet att skriftligen delgiva vederbörande skattskyldig fastighetstaxeringsnämnds beslut vill utskottet framhålla, att en jämförelse mellan allmän fastighetstaxering och årlig inkomsttaxering i förevarande hänseende icke låter sig göra. Vid inkomsttaxering är taxeringsnämnd skyldig att lämna underrättelse, då nämnden avvikit från avgiven självdeklaration. En motsvarande ordning är icke möjlig vid allmän fastighetstaxering, då underrättelse endast i undantagsfall skulle kunna anknytas till yrkande i fastighetsdeklaration. En ändring i nu berörda hänseende skulle därför innebära, att skriftlig underrättelse skulle ske i fråga om alla beslut av fastighetstaxeringsnämnd. Detta förhållande torde vara anledning till att delgivning enligt gällande bestämmelser skall äga rum genom offentligt framläggande av längderna. Fastighetstaxeringsdistrikten omfatta för närvarande ofta ett mycket betydande antal fastigheter, varför en delgivningsskyldighet av den i motionerna förordade omfattningen skulle bli alltför arbetskrävande för ordförandena. Ett bifall till motionerna i denna del förut-

sätter sålunda vissa organisatoriska förändringar. Med hänsyn härtill finner utskottet det icke möjligt att i fråga om innevarande års allmänna fastighetstaxering införa en sådan delgivningsskyldighet. Å andra sidan anser utskottet, att möjligheterna för skriftlig underrättelse om åsatt taxeringsvärde böra närmare undersökas och att ett försök till frågans lösning bör göras före nästa allmänna fastighetstaxering. I avseende å innevarande års allmänna fastighetstaxering har utskottet inhämtat, att finansdepartementet har för avsikt att genom meddelanden i dagspress och radio fästa allmänhetens uppmärksamhet på de tider, då fastighetstaxeringslängderna komma att framläggas.

Spörsmålet om delgivning av fastighetsprövningsnämnds beslut är av mindre räckvidd, och enligt vad utskottet under hand erfarit från vissa länsstyrelser tillställdes vederbörande skattskyldiga vid 1945 års allmänna fastighetstaxering utdrag ur fastighetsprövningsnämndens protokoll. Utskottet förutsätter, att sådana protokollsutdrag komma att vid årets fastighetstaxering delgivas de skattskyldiga i god tid före besvärstidens utgång. På grund av att en ändring i taxeringsförordningen i detta hänseende icke kan göras utan att samtidigt besvärbestämmelserna överses, anser sig utskottet icke nu kunna förorda någon omedelbar författningsändring. Utskottet förväntar dock att vederbörande myndigheter i administrativ ordning uppmanas att delgiva fastighetsprövningsnämndernas beslut genom protokollsutdrag.

Utskottet får vidare erinra om att 1950 års riksdag på hemställan av samma års bevillningsutskott beslutat skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan att Kungl. Maj:t ville låta verkställa en allsidig och förutsättningslös utredning rörande taxeringsförfarandet och taxeringsprocessen.

På grund av föreliggande omständigheter anser sig utskottet sakna anledning att föreslå skrivelse till Kungl. Maj:t i ämnet. Därvid förutsätter emellertid utskottet, att frågan om formen för delgivning av beslut om vid allmän fastighetstaxering åsatt taxeringsvärde jämte därmed sammanhängande spörsmål rörande besvärsrätten vid den blivande utredningen lagas under omprövning. Även om utskottet såväl ur praktiska synpunkter som med hänsynstagande till de skattskyldigas intresse finner ett tillgodoseende av motionärernas synpunkter önskvärt, anser sig utskottet dock med hänsyn till det anförda icke böra tillstyrka de föreliggande motionerna.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 156 av herr Lindblom m. fl. samt II: 202 av herrar Håstad och Boman i Kieryd angående fastighetsägares underrättande om innehållet i beslut rörande fastighets taxeringsvärde icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 6 mars 1952.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Heüman, Franzon, Gustaf Elofsson, Falk, Ramberg, Niklasson, Spetz och Magnusson; samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Björklund, Jonsson i Skedsbygd, Orgård, Persson i Svensköp, Sundström, Sjölin, Olofsson, Gunnarsson och Nilsson i Svalöv.